

Sprawozdanie z III Zjazdu Polskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej

Łódź, 6–8 października 2011 r.

Wojciech Leppert

Adres do korespondencji:

Wojciech Leppert, Katedra i Klinika Medycyny Paliatywnej,
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, os. Rusa 25 A,
61-245 Poznań, tel./faks +48 61 873 83 03, e-mail: wojciechleppert@wp.pl

6–8 października 2011 r. w Łodzi odbył się III Zjazd Polskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej (PTMP). Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej jest stowarzyszeniem naukowo-lekarskim, którego członkami są głównie lekarze specjaliści i osoby zainteresowane problematyką medycyny paliatywnej. W Zjeździe wzięło udział ponad 500 uczestników. Honorowy patronat nad Zjazdem objął prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. Przewodniczącą Komitetu Naukowego Zjazdu była prof. Krystyna de Walden-Gałuszko, a przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr Aleksandra Ciałkowska-Rysz.

Spotkanie rozpoczęło się w czwartek, w godzinach popołudniowych, warsztatami poświęconymi różnorodnej tematyce. Profesor Krystyna de Walden-Gałuszko dyskutowała z uczestnikami o problemach przystosowania do kryzysu choroby i możliwościach pomocy. Doktor Małgorzata Sokalszczuk poprowadziła warsztaty poświęcone leczeniu bólu, uwzględniając najnowsze standardy. Z kolei praktyczne aspekty stosowania bisfosfonianów w opiece paliatywnej omawiał z uczestnikami dr Wojciech Rolski, a podstawy *evidence-based medicine* (EBM) dr Tomasz Dzierżanowski. Autor sprawozdania i dr Mariola Lembas-Sznabel dyskutowali na temat zastosowania metadonu w leczeniu bólu przewlekłego, na podstawie studium przypadków. Warsztaty poświęcone leczeniu odleżyn u pacjentów z chorobą nowotworową prowadziły mgr Małgorzata Budynek i mgr Sylwia Rogowska, natomiast zagadnienie leczenia żywieniowego w opiece paliatywnej przedstawili dr Marek Kunecki i mgr Joanna Tokarczyk. W pierwszym dniu odbyło się Walne Zebranie członków PTMP, na którym poinformowano o aktualnych problemach i o planowanym Zebraniu Wyborczym PTMP, które wraz z konferencją naukowo-szkoleniową odbędzie się w październiku 2012 r.

Pierwszy dzień Zjazdu zakończył koktajl powitalny w Muzeum Miasta Łodzi, w pomieszczeniach Pałacu Poznańskich.

Drugi dzień Zjazdu (piątek) rozpoczęły wystąpienia oficjalne, podczas sesji otwierającej prowadzonej przez dr Małgorzatę Sokalszczuk i dr. Tomasza Dzierżanowskiego. Głos zabrali m.in. konsultant krajowy w dziedzinie medycyny paliatywnej dr Aleksandra Ciałkowska-Rysz, wiceminister zdrowia dr Adam Fronczak, przedstawiciele władz miasta Łodzi i województwa łódzkiego oraz przedstawiciel Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi. Następnie Prezes PTMP dr Jadwiga Pyszkowska wręczyła dyplomy honorowego członkostwa PTMP prof. Krystynie de Walden-Gałuszko, prof. Jackowi Łuczakowi i prof. Robertowi Twycrossowi, który wygłosił wykład inauguracyjny, zatytułowany *Symptom Management Revisited*. Kolejne wystąpienie dr Aleksandra Ciałkowska-Rysz poświęciła opiece paliatywnej w Polsce w liczbach.

Pierwszą sesję prowadziły doc. Małgorzata Krajnik i dr Aleksandra Kotlińska-Lemieszek. Doktor Lemieszek przedstawiła trudności w leczeniu bólu u chorych na nowotwory, a doc. Krajnik omówiła leczenie bólu opornego na analgetyki opioidowe. W drugiej sesji, która była sponsorowana przez firmę Nycomed, dr Jerzy Jarosz przedstawił problematykę rozpoznawania i leczenia bólów przebijających, dr Jarosław Woron omówił farmakoterapię bólu przebijającego z uwzględnieniem roli fentanylu podawanego drogą donosową, a dr Wiesława Juraszek zaprezentowała opis przypadku z zastosowaniem donosowego fentanylu.

W sesji trzeciej prowadzonej przez dr Jadwigę Pyszkowską i dr. Jerzego Jarosza, dr Pyszkowska wygłosiła wykład zatytułowany „Adekwatność werbalizacji bólu, a jego pomiar kliniczny”, natomiast dr Jarosz zaprezentował wykład pt. „Przerzuty

nowotworowe do kości – wyzwanie dla medycyny paliatywnej i medycyny bólu”. Następnie prof. Jerzy Wordliczek zapoznał słuchaczy z zaletami i wadami inwazyjnych technik leczenia bólu. W sesji 4., którą prowadziły prof. Krystyna de Walden-Gałuszko i dr Anna Orońska, prof. de Walden-Gałuszko wygłosiła prezentację pt. „Nowe aspekty poprawy jakości życia u pacjentów w opiece paliatywnej”, a doc. Tomasz Dangel omówił wytyczne dotyczące zaniechania i wycofania się z uporczywego leczenia podtrzymującego życie u dzieci. Następnie zaś prof. Jacek Łuczak zaprezentował wykład pt. „Czy tylko słowa? Narracja w opiece paliatywnej”. Dzień zakończyło spotkanie towarzyskie „Wieczór Czterech Kultur” w Łódzkiej Szkole Filmowej.

W ostatnim dniu obrad (sobota), sesję 5. sponzorowała firma Cephalon, a prelegentami byli dr Andrew Davies, który przedstawił wykład „*Breakthrough pain: the art of management*” i dr Jerzy Jarosz z prezentacją pt. „Dylematy w diagnostyce i terapii bólu nowotworowego”. W sesji 6., prowadzonej przez dr. Tomasza Dzierżanowskiego i dr. Marcina Janeckiego, dr John Zeppetella przedstawił ostatnie wytyczne EAPC leczenia bólu u chorych na nowotwory („*Evidence-Based Guidelines for the Use of Opioid Analgesics in the Treatment of Cancer Pain: the EAPC Recommendations*”), dr Tomasz Dzierżanowski omówił zagadnienie roli oksykodonu w leczeniu bólu nowotworowego w świetle EBM i najnowszych wytycznych. Z kolei dr Marcin Janecki przedstawił problematykę diagnostyki i leczenia bólu neuropatycznego w świetle najnowszych zaleceń i rekomendacji.

W sesji 7., której przewodniczyli autor sprawozdania i dr Andrzej Stachowiak, pierwszy omówił problematykę nudności i wymiotów w prezentacji „Patomechanizm i leczenie nudności i wymiotów u chorych na nowotwory”. Doktor Anna Orońska przedstawiła wykład pt. „Intensywna terapia i opieka paliatywna – czy mają ze sobą coś wspólnego?”, natomiast dr Andrzej Stachowiak przedstawił prezentację „Sedacja w praktyce klinicznej”. W sesji 8., prowadzonej przez prof. Monikę Lichodziejewską-Niemierko i dr Bożenę Misiewicz, prof. Niemierko mówiła o asystowanej dializie otrzewnowej jako terapii paliatywnej przewlekłej niewydolności nerek i serca, dr Aleksandra Kotlińska-Lemieszek omówiła problematykę interakcji lekowych w leczeniu bólu, natomiast doc. Małgorzata Krajnik zaprezentowała nowe spojrzenie na leczenie objawowe duszności. Dwie ostatnie sesje (9. i 10.), prowadziły dr Aleksandra Ciałkowska-Rysz i dr Jadwiga Pyszkowska, ze względu na to, iż w tej części obrad zaprezentowano prace zgłoszone na konferencję, obydwie sesje połączono. Wieczorem zorganizowano kolację pożegnalną.

Podsumowując – należy ocenić bardzo wysoko dobór wykładowców i poziom merytoryczny Zjazdu. Istotny był szeroki wybór tematów poruszanych w prezentacjach zaproszonych wykładowców i pracach zgłoszonych, a także duża różnorodność tematyki poruszanej na warsztatach. W mojej opinii pewną wadą było to, iż zabrakło prezentacji dotyczących problemów etycznych i duchowych, choć problemy etyczne pojawiały się m.in. w prezentacjach dotyczących sedacji czy zaprzestania intensywnego leczenia u dzieci. Należy zauważyć, że na Zjazd zgłoszono stosunkowo niewiele prac, co świadczy o dość małej aktywności naukowej naszego środowiska. Bardzo ciekawe były sesje prezentowane przez zaproszonych wykładowców z Wielkiej Brytanii, w mojej opinii szczególnie interesujący był wykład dr. Johna Zeppetelli na temat nowych wytycznych EAPC, dotyczących leczenia bólu opioidami u chorych na nowotwory. Dla wielu uczestników istotnym i symbolicznym wydarzeniem była obecność prof. Roberta Twycrossa, którego można nazwać nauczycielem opieki paliatywnej w Polsce. Wysoki był także poziom prezentacji polskich wykładowców. Należy również podkreślić bardzo sprawną organizację Zjazdu i trafny wybór miejsca obrad w andel's Hotel Łódź. Następny, czwarty Zjazd Polskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej odbędzie się w 2014 r. we Wrocławiu.